

LUVAN HAKEMINEN LAITUREILLE, VESIALUEEN RUOPPAUKSILLE JA TÄYTÖILLE

Luvan tarve

Vesistöön rakentamisen luvan tarve arvioidaan sen mukaan, onko hanke vaikutusten perusteella luvanvarainen (VL 3:2) vai onko kyseessä aina luvanvarainen hanke (VL 3:3). Ks. sähköinen säädöstietopankki Finlex (<http://www.finlex.fi/fi/>).

Jos hankkeesta aiheutuu em. säännösten mukaisia seurauksia vesistössä tai ranta- ja vesiympäristössä tai -luonnossa tai jos hanke on aina luvanvarainen, hankkeelle on haettava vesilain mukainen aluehallintoviraston lupa. Tavanomaisestakin laiturin rakentamisesta, vesialueen ruoppauksesta ja rannantäytöstä voi aiheutua sellaista haittaa vesialueen omistajalle tai naapurikiinteistöille, että lupa on tarpeen. Lisäksi laiturin rakentaminen saattaa edellyttää toimenpidelupaa kunnalta.

Vähäiset ruoppaustyöt, joiden massamäärä on alle 500 m³, eivät edellytä lupaa. Tällöinkin hanke on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Maa- tai vesialueen omistuksesta riippumatta jokaisella on oikeus ruopata vesialuetta, jos esimerkiksi liete tai matalikko haittaa vesistön käyttöä. Edellytyksenä on, että ruoppauksesta ei aiheudu edellä sanottua muutosta vesistössä eikä huomattavaa haittaa vesialueen omistajalle. Kaavoitus, luonnonsuojelu, yms. näkökohdat on ennen työhön ryhtymistä selvitettävä alueelliselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta. Työn aloittamisesta ja suorittamisesta on ilmoitettava vähintään kuukautta aikaisemmin vesialueen omistajalle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ruoppauksesta syntyvien massojen läjittäminen vesialueelle voi vaatia aluehallintoviraston luvan. Maalle läjittämiseen tarvitaan maanomistajan suostumus ja kaava-alueella mahdollisesti myös kunnan myöntämä maisematylupa.

Vesialueelle rakentaminen edellyttää yleensä vesialueen omistamista tai muuta hallintaa. Rannanomistaja voi kuitenkin rakentaa rantansa edustalle omaa tarvettaan varten laiturin tai vastaavan rakennelman, vaikka hän ei omistaisikaan vesialuetta. Edellytyksenä on, että rakennelmasta ei aiheudu edellä sanottua muutosta vesistössä eikä muutakaan vahinkoa tai huomattavaa haittaa vesialueen omistajalle. Esimerkiksi rannan omistaja on yleensä voinut rakentaa alle 10 m pitkän ja 1–2 m leveän laiturin ja vähäisessä määrin ruopata rantaa ilman aluehallintoviraston lupaa, jos laituri sijaitsee riittävän etäällä naapurikiinteistön rajasta.

Mikäli luvan tarpeesta on epätietoisuutta, kannattaa ottaa yhteyttä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (www.ely-keskus.fi). Lisätietoja lupahakemuksen laatimisesta ja muista lupa-asiaan liittyvistä kysymyksistä saa asianomaiselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta tai aluehallintovirastolta.

Luvan hakeminen

Hakemus tehdään vapaamuotoisella kirjelmällä ottaen huomioon soveltuvin osin vesiasetuksen 1-2 ja 11–16 §:ssä mainitut tiedot ja selvitykset. Hakemus liitteineen jätetään kolmena kappaleena sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella hankealue sijaitsee. Aluehallintovirastojen yhteystiedot löytyvät niiden www.sivuilla www.avi.fi.

Lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu aluehallintoviraston maksuja koskevan valtioneuvoston asetuksen mukaisesti ([1572/2011](http://www.finlex.fi/fi/1572/2011); voimassa 31.12.2013 saakka).

Aluehallintoviraston keskimääräinen käsittelyaika asiassa on noin viidestä kahdeksaan kuukauteen.

Lupaedellytykset

Lupa myönnetään, jos hanke ei sanottavasti loukkaa yleistä tai yksityistä etua.

Jos rakentamisesta aiheutuu mainittua suurempi yleisen tai yksityisen edun loukkaus, lupa voidaan myöntää, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Mikäli vesialuetta täytetään pengertämällä laituriksi, edellytyksenä voi lisäksi olla, että hakija omistaa vesialueen tai hänellä on osuus yhteiseen vesialueeseen taikka hänellä muuten on oikeus käyttää aluetta. Tällainen käyttöoikeus voidaan myöntää myös luvan yhteydessä.

Lupaedellytykset ratkaistaan aina tapauskohtaisesti.

Lupahakemuksen sisältö

Hakemus voidaan tehdä seuraavan sisällysluettelon mukaisesti:

1. Asia

Ilmoitetaan

- mille toimenpiteelle lupaa haetaan (laituri, ruoppaus, täyttö)
- rakentamisen tarkoitus (mihin tarkoitukseen laituria tai täyttöaluetta käytetään tai mitä tarkoitusta rannan ruoppaus palvelee)
- mihin vesistöön rakennetaan
- minkä kunnan alueelle rakennetaan.

Hankkeen sijainti esitetään hakemuksen liitteeksi laitettavilla yleiskartoilla (esim. GT-kartta, mittakaava 1:200 000 ja peruskartta, mittakaava 1:20 000). Hankealue on merkittävä selkeästi kartoille.

2. Hakijan yhteystiedot

Ilmoitetaan hakijan nimi ja yhteystiedot (postiosoite, puhelinnumero sekä mahdollinen sähköpostiosoite). Jos hakijana on yhtiö tai yhdistys yms., kerrotaan lisäksi mahdollinen y-tunnus sekä yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot.

3. Rakennuspaikan ja naapurikiinteistöjen kiinteistö- ja omistustiedot

- Tiedot kiinteistöstä, jonka rannassa rakentaminen suoritetaan
  - kiinteistön nimi, RN:o, kylä ja kunta tai kiinteistötunnus
  - kiinteistön omistajan nimi/omistajien nimet ja osoitetiedot taikka kiinteistön haltijan nimi/haltijoiden nimet ja osoitetiedot.
- Vastaavat tiedot rantakiinteistöistä noin 200 m:n etäisyydelle saakka
- Rekisterikartta, josta käyvät ilmi em. kiinteistöt.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että kiinteistöjen kaikki omistajat osoitteineen tulevat selvitettyiksi ja esitetyiksi. Samoin tulee huolehtia siitä, että rekisterinumerot ja tilojen nimet ovat yhtäpitäviä karttamerkintöjen kanssa. Kiinteistöjen omistajatiedot osoitteineen voi hankkia maanmittauslaitoksesta tai väestörekisterikeskuksesta.

Hakemukseen liitteeksi laitettavan rekisterikartan ja rekisteritietoja voi hankkia maanmittaustoimistoilta (www.maanmittauslaitos.fi).

4. Vesialueen kiinteistötiedot

Hankealue voi sijaita yhteisellä vesialueella, jonka osakaskunta on joko järjestäytynyt tai järjestäytymätön, tai yksityisellä vesialueella. Lupahakemuksessa edellytetään seuraavat tiedot eri tapauksissa:

Yhteinen vesialue, jonka osakaskunta on järjestäytynyt

- rekisteritunnus vesialueesta
- osakaskunnan nimi ja osakaskunnan puheenjohtajan nimi osoitetietoineen

Järjestäytymättömän osakaskunnan vesialue

- kylän nimi ja vesialueen rekisteritunnus
- tiedossa oleva osakaskunnan asioita hoitavan henkilön nimi tai muussa tapauksessa 3–5 suurimman osakkaan nimet ja yhteystiedot

Yksityinen vesialue

- rekisteritunnus vesialueesta
- omistajan nimi ja osoite.

Järjestäytyneiden osakaskuntien vesialueiden tiedot saa parhaiten asianomaisen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueelta ja muiden vesialueiden tiedot asianomaisesta maanmittaustoimistosta.

5. Oikeudet maa- ja vesialueisiin

- Hakijalla tulee olla omistus- tai hallintaoikeus siihen rantaan, jonka edustalla vesistöön rakennetaan. Asia tulee lupahakemuksessa mainita, mutta sitä ei tarvitse erikseen osoittaa.
- Hakijalla tulee olla oikeus vesialueeseen, jos tarvittava alue on vähäistä suurempi.
  - jos vesialue on yhteistä (järjestäytynyt tai järjestäytymätön osakaskunta), ilmoitetaan yhteisen vesialueen pinta-ala ja hakijan mahdollinen osuus yhteisestä vesialueesta
  - jos vesialue on hakijan omistuksessa, se tuodaan lupahakemuksessa esille, mutta sitä ei tarvitse erikseen osoittaa.

Jos hankkeen toteuttamiseksi on tarpeen ottaa käyttöön toiselle kuuluvaa vesialuetta, tällainen oikeus voidaan hakemuksesta myöntää luvan yhteydessä. Tarvittavan alueen pinta-ala tulee mainita ja aluetta koskeva kiinteistörekisteriote tulee esittää hakemuksessa. Mahdolliset vesialuetta koskevat sopimukset ja suostumukset tulee liittää hakemukseen.

Ruoppausmassojen läjittäminen toisen maa-alueelle edellyttää maanomistajan suostumusta, joka liitetään hakemukseen.

6. Kuvaus rakentamisesta ja käytöstä

Rakentamishanke tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ympäristölle. Yleensä rakentaminen häiritsee ympäristöä vähiten kesäkauden ulkopuolella.

Laituri

- Lyhyt yleiskuvaus rakennettavasta laiturista
-
- Asemapiirustus ja pituus- ja poikkileikkauspiirustukset, joista ilmenee
  - mittakaava
  - laiturin sijainti (matka rajalle tai muuhun kiinteään kohteeseen)
  - mitat (pituus, leveys ja korkeus)
  - rakenne ja muut tiedot (ponttoni-, penger- vai paalujen päälle rakennettu laitur)
  - venepaikkojen sijainti
  - tarvittava käyttöoikeusalue ja pinta-ala
  - veden syvyys- ja korkeustiedot laiturinalueen kohdalta ja sen lähiympäristöstä
  - päiväys ja piirustusten laatija.
- Rakennusmateriaali
- Rakennustapa ja rakentamisaika.

Ruoppaus ja ruoppausmassojen läjitys

- Lyhyt kuvaus toimenpiteistä
- Asemapiirustus, pituus- ja poikkileikkauspiirustukset, joista ilmenee
  - mittakaava, ruoppauskohde ja ruoppausalueen laajuus
  - ruoppauksen syvyys
  - keskivedenkorkeus
  - ruoppausmassojen sijoituspaikka
  - päiväys ja piirustusten laatija.
- Ruoppausmassojen määrä ja laatu
- Ruoppaustapa ja ajankohta
- Vesialueen syvyytiedot
- Läjitetessä rantaviivan tuntumaan on esitettävä kuinka estetään massojen valuminen takaisin vesistöön.

Vesialueen täyttö rannassa

- Lyhyt kuvaus toimenpiteistä
- Asemapiirustus, pituus- ja poikkileikkauspiirustukset, joista ilmenee
  - mittakaava
  - täyttökohde ja täyttöalueen laajuus
  - täyttöalueen korkeus
  - päiväys ja piirustusten laatija.
- Massojen määrä ja laatu
- Työn ajankohta.

7. Tiedot vesistöstä ja ranta-alueesta

Hankkeen koosta ja olosuhteista riippuen esitetään tarpeen mukaan seuraavat asiat:

- Tiedot /kuvaus vesistöstä
  - vesistön nimi
  - järven pinta-ala tai joen leveys
  - vedenkorkeuden vaihtelu
  - virtaama- ja vedenlaatutiedot tarpeellisilta osin
  - mahdolliset kalojen kutu- ja vesilintujen pesimäalueet rakennuspaikan lähialueella
  - vesistön käyttö rakennuspaikan lähialueella (virkistyskäyttö, kalastus ja muu vesistön käyttö)
  - mahdolliset säännöstelyä ja vesiliikenneväyliä koskevat luvat.
- Tiedot /kuvaus lähistön ranta-alueesta ja ympäristöstä (valokuvia liitteeksi)
- Hankkeen vaikutusalueen kaavoitustilanne (esim. ranta- ja yleiskaavat). Kaavakartta selityksineen liitteeksi.
- Mahdolliset Natura 2000- ja muut suojelualueet sekä vesistön erityiskäyttöalueet (uimarannat ja vedenottoalueet tms.) hankkeen vaikutusalueella.

8. Arvio hankkeen vaikutuksista

Suunnitelmassa esitetään tarpeellisilta osin arvio hankkeen vaikutuksista

- veden laatuun
- virtausoloihin
- maisemaan
- kalakantoihin ja kalastukseen
- naapurikiinteistöjen ja yleiseen virkistyskäyttöön
- muuhun vesistön käyttöön

9. Arvio hankkeesta saatavasta hyödystä ja siitä aiheutuvista vahingoista

Selostetaan, mitä hyötyä hankkeesta on hakijalle.

Arvioidaan hankkeen mahdolliset haitat ja vahingot vesistön eri käyttömuodoille eriteltävinä kiinteistökohtaisesti sekä esitetään ehdotus niiden korvaamisesta vahingonkärsijöille.

10. Allekirjoitukset

Luvan hakija allekirjoittaa päivätyn hakemuksen.

Töiden valmistelulupahakemus

Hankkeeseen voidaan pääsääntöisesti ryhtyä vasta, kun lupapäätös on saanut lainvoiman. Päätös saa lainvoiman 30 päivän kuluttua päätöksen antamisesta, mikäli siitä ei valiteta Vaasan hallinto-oikeuteen. Hakija voi kuitenkin pyytää lupaa hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä.

Valmisteluluvan perusteella hanketta ei voida toteuttaa niin pitkälle, että varsinaista toimintaa voitaisiin ryhtyä harjoittamaan. Aluehallintovirasto ratkaisee tapauskohtaisesti, mitä toimenpiteitä mahdollisen valmisteluluvan nojalla voidaan suorittaa.

Töiden valmistelulupa-asia ratkaistaan hanketta koskevan lupahakemuksen yhteydessä. Hakijan on ilmoitettava valmisteluluvan myöntämiselle perusteltu syy. Toimenpiteiden ennen aikaista aloittamista puoltavia syitä voivat olla muun muassa hankkeen pitkäkestoisuus, töiden lykkäytymisen vahingollisuus ja hankkeen vähäisyys.